

Поради щодо вирішення педагогічних ситуацій

1. Не втручатися

Що це означає:

Продовжувати заняття у звичний спосіб без втручання в ситуацію; нічого не говорити та не робити для виправлення поведінки.

Як працює:

Якщо ви не звертаєте уваги на поведінку, це дає вам змогу продовжувати заняття і не відволікати всю аудиторію без потреби. Іноді ситуація вирішується без вашого втручання.

Чому важливо:

Цей підхід важливий, коли:

- ви вважаєте, що небажана поведінка майже напевне припиниться сама по собі;
- поведінка нікому не шкодить;
- немає небезпеки хвильового ефекту (малоймовірно, що інші учні імітуватимуть або повторюватимуть небажану поведінку).

Як це робиться:

Спостерігайте і слухайте. Запитайте себе: «Ситуація поліпшиться чи погіршиться, якщо я не втручатимусь?»

Рекомендації:

- Часто учні погано поведуться, аби привернути вашу увагу, і якщо їм вдається, це може підсилити негативну поведінку.
- Учні підтримують один одного і можуть продовжувати погано поводитись, якщо відчують підтримку однокласників.
- Знайте, хто в групі лідери.
- Обмежуйте правила до мінімуму. Що більше правил, тим більша ймовірність їх порушення.
- Відстежуйте негативну поведінку, на яку ви не реагували. Ведіть нотатки, щоб коли вам знадобиться поговорити з учнем, ви могли оперувати конкретною актуальною інформацією.

2. Опосередковано припинити небажану поведінку

Що це означає:

Невербально дати зрозуміти учневі, що він має припинити поводитися таким чином.

Як працює:

Припиняє негативну поведінку, не порушуючи перебігу заняття.

Чому важливо:

Якщо ви зможете припинити небажану поведінку опосередковано, ймовірність конфронтації чи ворожості буде меншою.

Як це робиться:

Встановіть зоровий контакт. Спокійно підійдіть ближче до учня, який порушує дисципліну.

Рекомендації:

Не варто соромити учня, це рідко допомагає.

Зосередьте увагу на відповідній групі учнів. Уникайте виокремлення лише одного вихованця, якщо до порушення дисципліни причетні кілька осіб. Не поширюйте провину на інших, якщо насправді винен лише один учень.

3. Розвідати ситуацію

Що це означає:

Ставити запитання та збирати інформацію.

Як працює:

Дає вам більше необхідної інформації про те, що відбувається.

Чому важливо:

- Якщо ви уважніше ставитиметеся до інформації, ви зможете обрати найоптимальніший шлях для вирішення ситуації.
- Ви уникнете почуття ніяковості, яке може виникнути, якщо ви робитимете поспішні висновки та даватимете нереалістичні поради.

Як це робиться:

- Реагуйте по суті. Наприклад, «Отже, ви кажете, що»
- Реагуйте на почуття. Наприклад, «Ви відчуваєте себе через те, що ... »
- Обговорюйте ситуацію наодинці з учнем.
- Уникайте поспішних суджень.
- Якщо вам потрібно відреагувати або прокоментувати поведінку, робіть це конструктивно.

Вам можуть допомогти описані нижче методики:

- Забезпечуйте зворотний зв'язок.
- Запитуйте думку учня. Чи дійсно він саме так бачить ситуацію?
- Реагуйте на думку учня.
- Повідомляйте, яку поведінку ви хочете бачити і чому.
- Обов'язково робіть наступні кроки. Якщо учень виправив поведінку, його слід похвалити, якщо ні - продовжуйте виправляти ситуацію.

Рекомендації:

- Будьте уважні, коли ставите запитання або відповідаєте на них.
- За можливості обговорюйте ситуацію приватно, не в присутності інших.
- Навчіться добирати слова, щоб правильно описати, як може почуватися учень.
- Уникайте поспішних суджень.
- Якщо вам потрібно прокоментувати поведінку або відреагувати на неї, робіть це конструктивно.

4. Моделювати правила

Що це означає:

Повідомте учням, що саме вони мають зробити. Опишіть наслідки в разі невиконання.

Як працює:

Зупиняє порушення дисципліни, перш ніж воно пошириться на всю групу.

Чому важливо:

Якщо ви конструктивно виходитимете з таких ситуацій та, в разі потреби, застосовуватимете санкції за порушення дисципліни, збільшиться ймовірність того, що учні активніше братимуть участь у навчальному процесі.

Як це робиться:

Повідомте учням, яку поведінку ви очікуєте. Опишіть наслідки в разі невиконання вимог.

Рекомендації:

- Застосовуйте цей підхід для вирішення проблем, які унеможливають навчальний процес.
- Моделюйте правила, коли порушення поведінки може зашкодити учням, які погано поведуться, або всім іншим.

5. Аналізувати поведінку учнів у динаміці

Що це означає:

Вести нотатки, відстежувати. Ваші нотатки мають містити дату та опис конкретного випадку порушення дисципліни, а також іншу необхідну інформацію.

Як працює:

Ведення записів дасть вам змогу оперувати достовірними фактами під час розмови з учнем, який порушує дисципліну. Особливо корисними вони стануть у випадку, коли потрібно довести директорові, що учня слід виключити з навчального закладу.

Чому важливо:

Якщо у вас буде достовірна інформація про поведінку учня, це збільшить довіру до всього, що ви говорите з цього приводу.

Рекомендації:

- Застосовуйте санкції, про які попереджали.
- Підтримуйте будь-які спроби поліпшити поведінку.

Контроль над аудиторією є першочерговим обов'язком викладача, а управління навчальним середовищем є передумовою успішного навчання.

Під час вирішення або пристосування до проблем педагог має обмежений набір інструментів. До обмежувальних факторів належать атмосфера в аудиторії, наукові принципи поведінки та багаж знань.